

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglaš: enostolpna mm vrsta
krat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Plačano do:
P. n. Licealna knjižnica
Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:
Wolova ulica 14. Telefon 360
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamke
za odgovor.

Akcija hrvatskega bloka.

SPORAZUM MED VSEMI OPOZICIJONALNIMI STRANKAMI JE DOSEŽEN. — NA MESTO HRVATSKEGA BLOKA STOPI BLOK SRBSKO-HRVATSKO-SLOVENSKE NARODNE KONCENTRACIJE.

Zagreb, 22. novembra. (Izv.) Kakor poroča »Tribuna« iz Beograda, je tekom dosedanjih dogovorov med Radicevci in parlamentarno opozicijo doseženo soglasje v osnovnih vprašanjih, ki sočih se današnje situacije. Že sedaj je jasno, da se bo med Srbi in Hrvat, oziroma med obojestransko opozicijo

našla baza za skupno delovanje v skupščini in vladi. V opozicijskih krogih se trdi, da bo čez nekoliko dni na mesto hrvatskega bloka in sedanje parlamentarne opozicije stopil en sam blok srbsko - hrvatsko - slovenske narodne koncentracije.

Pred vladno krizo.

VLADA NAPOVE KRIZO ŠE TA TEDEN, DA BI ONEMOGOČILA HRVATSKEMU BLOKU PRIHOD V BEOGRAD. — POVOD ZA KRIZO URADNIŠKI ZAKON.

Beograd, 22. novembra. (Izv.) Kakor javljajo »Novosti«, je danes kvorum skupščine zahteval, da vlada še v teku tega tedna napove krizo in na ta način očvrsti skupščino ter onemogoči Radicev dohod vanjo. Za ta korak se je vla-

da odločila, ker je sprevidela, da je prihod hrvatskega bloka samo še vprašanje nekaj dni. Govorilo se je tudi, da bo vlada otvorila krizo izza vprašanja člena 4 uradniškega zakona, čigar stilizacije zakonodajni odbor noče sprejeti.

Položaj v Orientu.

FRANCOZI KEMALISTOM NE ODPSTOPIJO SIRIJE. — REFET PAŠA ODPOKLICAN. — USTOLIČENJE NOVEGA KALIFA.

London, 22. novembra. (Izv.) Kakor poročajo listi iz Kaira, se od tam oficijelno potrjuje, da je Francija sklenila obdržati severno Sirijo in je ne odstopiti kemalistom. Iz Aleppa prihajajo vesti, da se tam delajo utrdb. To postopanje Francije je posledica poslednjih dogovorov med francoskim ministrskim predsednikom Poincarejem in lordom Curzonom.

Carigrad, 22. novembra. (Izv.) Z ozirom na neko tajno interpelacijo glede

uprave Carigrada je sklenila narodna skupščina v Angori, da zamenja Refet pašo s Šeh Edin Abdil pašo.

Carigrad, 22. novembra. (Izv.) Svečano ustoličenje novega kalifa je bilo preloženo na petek. Čez 500 angleških aeroplanov je krožilo povodom otvoritve konference v Lausanni nad mestom, kar je napravilo na prebivalstvo najmučnejši utis.

Konferenca v Lausanni.

VOJNE ODŠKODNINE PRED KONFERENCO. SESTANEK ANTANTNIH PREMIJEROV PRED KONFERENCO V BRUSLJU. — FRANCO-SKO-ANGLEŠKO-ITALIJANSKO-BELGIJSKI SPORAZUM. — DOLOČITEV MEJA EVROPSKE TURČIJE.

Lausanne, 22. novembra. (Izv.) Kakor se čuje sta se francoski ministrski predsednik in italijanski ministrski predsednik Mussolini v svojih dogovorih dotaknila tudi vprašanja o vojni odškodnini. Mussolini je izrazil željo, da se vrši pred konferenco v Bruslju še en razgovor zaveznikih ministrskih predsednikov. Kakor se doznava iz poučenih krogov, obstoji možnost takega predhodnega sestanka, proti kateremu tudi Francija nima nobenih ugovorov, seveda le, ako se s tem strinja tudi angleški ministrski predsednik Bonar Law. Z ozirom na konferenco v Lausanni, se je izrazil Mussolini, da se je radi pomirjevalnega nastopa lorda Curzona nezaupanje Turčije precej zmanjšalo. Na vprašanje nekega poročevalca glede dneva, kdaj dosepejo ruski delegati na konferenco, je odvrnil Mussolini, da mu o tem še ni ničesar znanega.

Pariz, 22. novembra. (Izv.) V razgovoru z nekim dopisovalcem »Matina« je izjavil Mussolini med drugim, da smatra sklep francosko-angleško-italijansko-belgijskega sporazuma za neizogiben, ako se hoče izogniti opasnim vplivom, ki prihajajo iz Orienta. Zlasti kar se tiče Francije in Italije, zagovarja on vzpostavitev gospodarske, politične in vojaške zveze, na katero bi se obe državi v slučaju potrebe lahko oprali.

Pariz, 22. novembra. (Izv.) Ministrski predsednik Poincaré se je danes v jutro vrnil iz Lausanne semkaj.

Lausanne, 22. novembra. (Izv.) Komisija za teritorialna in vojaška vprašanja je pričela danes s proučevanjem mej Turčije na evropskih tleh. Ismet paša je utemeljeval zahtevo Turčije, da se ji prizna meja od leta 1913 in zahteval izvršitev plebiscita v zapadni

Trakiji. Venizelos je v imenu grške delegacije navedel vzroke, zakaj da mora Grška pristati le na mejo izza leta 1915 in zakaj da je grško odposlanstvo nmenja, da se problem zapadne Trakije ne sme razviti. Jugoslovanski odposlanec dr. Ninčić je izrazil željo, da se določijo meje v smislu zaveznikške note od 23. septembra na črki reke Marice, pri čemer naj bi se na obeh straneh te reke od Črnega pa do Egejskega morja ustvarila še gotova demilitarizirana zona. Ugovarjal je tudi načrtu, da se izvrši v zapadni Trakiji plebiscit, kakor tudi, da se neuilska pogodba na kakršenkoli si bodi način spremeni. Duca, romunski poslanec, se je pridružil izjavi dr. Ninčića.

Lausanne, 22. novembra. (Izv.) Prva komisija je danes popoldne nadaljevala svoje pogovore. Bolgarski odposlanec je objavil svoj ekspozé o dostopu Bolgarske k morju. Curzon, Barerre in Garreni so nato obrazložili stališče svojih vlad, dočim bo Turčija predložila svoje predloge šele jutri.

Lausanne, 22. novembra. (Izv.) Tekom pogovorov med Poincaréjem, Mussolinijem in Curzonom se je med drugim obravnavalo tudi vprašanje reparacij. Kakor se doznava, namerava Poincaré še tekom tega tedna stopiti v stike z belgijskim ministrskim predsednikom Theunisom glede vpletkanja predkonference zaveznikov v Bruslju, ki naj bi se vršila v prvi polovici tedna.

London, 22. novembra. (Izv.) Kakor se poroča iz Lausanne, vlada med tanskaj navzočimi zastopniki časopisov veliko nezadovoljstvo radi zelo omejenih podatkov, ki jih dobivajo o poteku konference.

ad položaj.

ZMAQA KONSERVATIVCEV V ANGLIJI.

London, 22. novembra. (Izv.) Sedaj je končno ugotovljen rezultat volitev na Angleškem. Nova spodnja zbornica sestoji iz 341 konservativcev, 142 priadnikov delavske stranke, 58 asquithovih liberalov, 57 Lloyd Georgesovih liberalov in 12 neodvisnih. Izvolitev Macdonalda voditeljem delavske stranke je prodrla z 61 proti 56 glasovi, potem ko je bilo poprej na zborovanju odposlancev predloženih še več drugih kandidatov. Dosedanji vodja stranke Clynes je bil izvoljen predsednikovim namestnikom, Arthur Henderson glavnim priganjačem, Stefan Walsh in Wildgewood pa podpredsednikoma parlamentarske delavske skupine.

IZMENA NASEGA POSLANIKA V RIMU.

Zagreb, 22. novembra. (Izv.) Kakor poroča »Slobodna Tribuna« vlada v skupnih vladnih krogih napeta borba za mesto poslanika v Kvirinalu. Medtem ko se od ene strani širijo vesti, da pošlje Pašić tja dosedanjega parškega poslanika Spalajkovića, prihajajo iz okolice dvora vesti, da bo Antonijevića nadomestil sedanji poslanik v Atenah Živojin Balugdžić.

TIPOGRAFSKA STAVKA V ŠVICI.

Bern, 22. novembra. (Izv.) V Lausanne so začeli včeraj stavkati tipografi. Danes so stopili v stavko tudi tipografi v Bernu, Baslu in Curichu. Razen katoliških in socijalističnih listov ne izhajajo nobene novine.

Shodi „Jugoslovanske zajednice“.

Včeraj se je vršil v gostilni pri »Zvezdi« v Šiški sijajno obiskani shod »Jugoslovanske zajednice«, katerega se je udeležilo najmanj trikrat toliko volilcev, kot zadnjega shoda JDS istotam. Shod je otvoril g. Petrič, ki je pozdravil navzoče volilce in nato podal besedo nosilcu zajedničarske liste dr. Vladimiru Ravniharju. Leta je v svojih izvajanjih ostro kritiziral teroristične metode, s katerimi hočejo ukloniti zadnji ostanki JDS ljubljanske volilce svoji samovolji. Povedal je, kako da hodijo sedaj detektivji pregledovat poslovanje ljubljanskih trgovcev in obrtnikov, to pa skoro izključno le onih, ki so znani, da so pristaši »Jugoslovanske zajednice«. Nadalje je navedel slučaj, ko je podrejeni uradnik prišel k svojemu predstojniku ter mu v imenu dr. Žerjave sporočil, da gospod minister želi, da se tudi za dotični urad ustanovi klub JDS. Pod tem moralničnim pritiskom je dotični šef oddelka pristop seveda priglasil in za njim so ga samosebi umevno morali priglasiti tudi ostali podrejeni uradniki. Tako se terorizira povsod, kjer imajo pristaši JDS še kakšno moč v rokah. Za njim je govoril g. Ivan Tavčar, ki je govoril o nastanku, dosedanjem delu in programu »Jugoslovanske zajednice« in jasno očrtal komunalni program, ki ga hoče ta skupina izpeljati v Ljubljani. Kot zadnji govornik je nastopil g. Podbevšek, ki je poudarjal, da je »Jugoslovanska zajednica« skupina poštenih ljudi, ki hoče izvesti socijalno pravične zahteve delavnega ljudstva in zagotoviti vsakemu delavemu članu naše družbe pripadajoče mu socijalno in gospodarsko stališče. — Vsi govorniki so želi za svoja izvajanja burno odobravanje navzočih volilcev in je bil sodrug Sošić (Bernotovec), ki je razkladal Bernotove poskušnje s predvolitvami in njegovo stanovanjsko akcijo, pri čemer je begal od misli do misli liki električna žoga, odpravljen s smehom. — Šiška je pokazala, da stoji res napredni volilci sklenjeno za Jugoslovansko zajednico in da ta okraj ne bo zadnji, ki bo pripomogel, da bo Ljubljana pokazala vsemu svetu lice, ki bo v ponos Sloveniji in Jugoslaviji.

INVALIDI PRI KRALJU.

Beograd, 22. nov. (Izv.) Danes ob 11. uri popoldne je Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander v posebni avdijenci sprejel poslance invalidov.

Borzna poročila.

Curih: Berlin 0.0862, Newyork 534.75, London 24.07, Pariz 38.70, Milan 24.80, Praga 17, Budimpešta 0.2275, Zagreb 2.05, Bukarešta 3.45, Varšava 0.035, Dunaj 0.0073, avstrijske krone 0.0075.

Zagreb, 22. nov. Devize: Amsterdam 24.75—0, Dunaj 0.088—0.093, Berlin 1—1.20, Bruselj 410—0, Budimpešta 2.60—0, Bukarešta 39.50—0, Italija 283 do 287, Kodanj 1300—0, Kristiania 11.65 do 0, London 274.50—279.50, Newyork 61—62, Pariz 242.50—0, Praga 196.50 do 199.50, Sofija 44—46, Švica 1145—1155, Varšava 0.40—0.54. Valute: Ameriški dolarji 60—61, zlati dolarji 0—54, avstrijske krone 0.089—0, češkoslovaške krone 195—0, francoski franki 427.50 do 432.50, italijanske lire 279—283.

Beograd, 22. novembra. Newyork 61.75, London 279, Bukarešta 42—42.50, Berlin 1.05, Milan 287.50, Amsterdam 2505, Sofija 50, Dunaj 0.098, Pariz 443, Praga 200, Ženeva 1150, Solun 103—105, Budimpešta 2.70, ogrske krone 3, francoski franki 443.

Praga: Dunaj 0.0405, Berlin 0.48, Rim 147.75, avstrijske krone 0.039, italijanske lire 146.25, Budimpešta 1.2725, Pariz 226.75, London 141.75, Newyork 31.55, Curih 591, Beograd 49.

Dunaj, devize: Zagreb 271.75—272.25, Beograd 10.85—10.89, Berlin 11.75—12.05, Budimpešta 30.55—30.65, London 325.200—325.800, Milan 3336—3344, Newyork 72425—72575, Pariz 5204—5216, Praga 2277—2283, Sofija 541.50—542.50, Curih 13505—13535. — Valute: amerik. dolarji 72.000—72.300, bolgarski levi 520—524, nemške marke 11.90—12.90, angleški funti 324.700—325.700, francoski franki 5145—5175, italijanske lire 3302.50—3317.50, jugoslovanski dinarji 1073—1077, romunski lei 467—469, švicarski franki 13420—13480, češkoslovaške krone 2260—2270, madžarske krone 30.10—30.30.

Stranka nemoralnosti.

So organizacije, ki zasledujejo obče kulturne cilje, ki so skupni vsem stanovom, takorekoč celokupni človeški družbi. Delovanje teh organizacij je namenjeno v enaki meri vsem stanovom in v tem oziru je njih eksistenca moralno upravičena. So pa tudi organizacije, ki hočejo zastopati vse stanovove, katerih interesi pa se med seboj križajo in si nasprotujejo. Take organizacije so navadno politične stranke, katerih programi obljubljajo vsem stanovom, da hočejo v enaki meri zastopati njihove interese, ki si v političnem, socijalnem in gospodarskem oziru nasprotujejo.

Taka stranka je danes SLS, ki obenem zastopa kmeta pod firmo »Jug. kmetijske zveze«, obrtnika pod firmo »Obrtne Zveze«, delavca pod firmo »Krsč. soc. delav. zveze« ter klerikalne tovarnarje pod firmo raznih »zvez«. Ker se interesi teh stanov križajo in si med seboj nasprotujejo, je povsem naravno, da taka stranka prej ali slej zapasti nemoralni politiki, ki zahtuje enako ljubezen do vseh stanov, more pa dati enemu stanu le to, kar hoče drugemu vzeti, dati more konzumentu le, kar se more vzeti producentu, in obljubiti more tovarnarju le to, kar vzame delavstvu.

Tako vidimo, da nastopa SLS na kmetih z agrarnim programom kot zastopnica posestnikov in podeželskih dražilcev živil, v mestih pa nastopa s programom krščanskega socijalizma kot zaščitnica sestradnega delavstva. Na kmetih pomaga navijati cene živil na škodo delavstva in uradništva, v mestih pa pobija draginjo po shodih krsč. soc. ljudstva. Tako daje kmetom to, kar hoče delavstvu in uradništvu vzeti od njegove trdo prislužene plače, v svojem programu pa SLS enim kakor drugim obeta nebesa na zemlji, ako gredo za njo.

Stranka, ki uganja tako politiko je nemoralna in le v taki stranki se more dogoditi, da se poslanci istočasno obračajo na ministre z interpelacijami, v katerih eni zahtevajo od ministra, da zabrani izvoz goveje živine in prašičev in na ta način pritiska na visoke cene živil, drugi pa zopet, da carino na izvoz živine in prašičev odpravi, da se s tem vzdrže cene živine na visoki stopnji in tako »zaščiti kmetijski stan, da bo zamogel svoje pridelke in živino prodati«. Stranka, ki tako postopa, je zagazila v politično nemoralnost, v kateri mora prej ali slej poginuti.

Vse stranke, ki so doslej hotele biti zastopnice vseh stanov z nasprotujočimi si interesi, so propadle, oziroma propadajo. Za vzgled je lahko Jugoslov. demokratska stranka, ki je ravno tako hotela biti zastopnica vseh slojev slovenskega naroda. Doživeti pa je morala, da se je najprej od nje odcepilo narodno zavedno delavstvo, ko je sprevidelo, da njegovi interesi ne morejo biti zadostno zaščiteni v stranki, ki hoče obenem zastopati interese njemu nasprotujočih stanov. Tako je nastala Narodno-socijalistična stranka. Enako se je kmetijski stan skoraj ob istem času odccepil od Jug. demokratske stranke in si ustanovil lastno Samostojno kmetisko stranko. V najnovejšem času pa se upirajo proti politiki JDS takozvani pridobitni sloji, ker vodstvo JDS lavira med konzumentom in producentom, med uradništvom in obrtnikom ter trgovcem. Tako stoji JDS neposredno pred svojim poginom.

Usodi te stranke bo sledila tudi SLS. Vsi znaki njenega propada so že na vidiku. Tako se potrjuje, da je vsaka nemoralnost posvečena poginu in da mora vsaka nemoralna stranka propasti.

Uradniški zakon pred zakonodajnim odborom

Beograd, 22. novembra. (Izv.) Danes predpolodne ob 11. uri je otvoril predsednik Trifunović sejo zakonodajnega odbora, na kateri je pozval sekcijo za ureditev uradniškega zakona, da se sestanè danes popoldne in vzame v pretres rešitev člena 4 imenovanega zakona. Nato je prešel odbor na pretres člena 5. Poslanec Čubrović govori o pristojbinah uradnic, katerih močje so tudi uradniki, katerim pa so se dosedaj odvezmali gotovi prispevki. Čubrović se je temu protivil in zahteval v tem pogledu spremembe zakona. Poslanec Lazić je govoril o kategorijah

uradnikov, poslanec Alić (musliman) je stavil pismeni predlog, po katerem naj se točka 2 člena 50 zbríše. Pri členu 62 zahteva poslanec Jovanović, da se v prvi vrsti prizna invalidom pravico do državne službe. Nato se je prešlo na glasovanje člena 5, čigar vsi deli so bili sprejeti z neznatnimi spremembami. Edino člen 57 do 58, ki govori o kategoriranju uradnikov in ki stoji v zvezi s členom 4, se je prepustil sekciji v nadaljnji pretres. Predsednik zaključil ob 12. uri sejo, ki se jutri ob 10. uri nadaljuje.

Zopet nova Mussolinieva izjava.

MUSSOLINI UVIDEVA POTREBNOST MALE ANTANTE. CILJI ITALIJANSKE NOTRANJE POLITIKE.

Lausana, 22. novembra. (Izv.) Italijanski ministrski predsednik Mussolini je dovolil nekemu švicarskemu poročevalcu razgovor, tekem katerega je posebno naglašal svoje zadovoljstvo nad tem, da se Italija vdeležuje mirovne konference. To da pomenja začetek naraščajočega uveljavljenja njegove domovine v veliki svetovni politiki. On je trdno prepričan o potrebnosti male antante, ki postaja vedno jačja. Nadalje je podal Mussolini tudi svoje mnenje o

notranji politiki Italije. Nova vlada, je dejal, ne namerava nikakor voditi delavstvu sovražne politike. Sploh se mora strogo ločiti sindikalizem od socijalističnega gibanja. Kar se tiče vprašanja posesti zemlje, da je on (Mussolini) vnet zagovornik malih posestnikov. On je popolnoma prepričan o tem, da je mogoče vstvariti kmetško demokracijo, ki pa sicer v svojem začetnem štadiju že itak obstoja.

KONGRES KMETOVALCEV V LJUBLJANI.

Beograd, 22. novembra. (Izv.) Na kongres poljedelcev, ki se bo te dni sestel v Ljubljani pride tudi en delegat kluba zemljoradnikov kot opazovalec. Po njegovem povratku in poročilu o poteku kongresa, bo odločil zemljoradniški klub o tem, dali se najde baza za skupno delo zemljoradnikov in kmetovalcev.

ODPOVEDANI SEJI RADIKALNEGA IN DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 22. novembra. (Izv.) Demokratski klub danes ni imel napovedane seje ker so člani kluba zadržani z delom v zakonodajnem odboru in v sekciji za agrarno reformo. Nekateri poslanci tudi še niso prišli iz notranjosti. Isto velja tudi za sejo radikalnega kluba.

DOLOČITEV NAJVEČJE IZMERE VELEPOSESTEV.

Beograd, 22. nov. (Izv.) Sekcija za ekspropriacijo veleposestev pod predsedništvom poslanca Krizmana je imela danes ob 9. uri predpolodne sejo, na kateri se je razpravljalo o členu 1 in 2 tega zakona, ki se nanašata na maksimum veleposestev. Vsi člani so zahtevali, da se maksimum, ki ga je predložila vlada,

po dosedanjem začasnem agrarnem zakonu bistveno zniža. Poslanec Sečevor smatra za nujno, da se maksimum v onih krajih, kjer je dosedaj znašal 150 hektarov zniža na 75, v Slavoniji in Vojvodinji od 200 in 300 hektarjev na 150. Poslanec Janjić predlaga kot maksimum 100 hektarjev, Kapetanović za Bosno, Hercegovino in Vojvodinjo 75, za ostale kraje 25 do 45 hektarjev. Laza Grujić (demokrat) predlaga najvišji maksimum 100 hektarjev po členu 2, točka 2 40 ha, točka 3 60 ha, točka 4 70 ha, točka 5 80, a v točki 6 100 hektarjev. Statistični podatki veleposestev in interesentov so se predali odboru v pretres. Odločitev o 1 in 2 členu še ni padla. Nadaljevanje seje bo jutri ob 9. uri popoldne.

NOVI NEMŠKI KABINET.

Berlin, 22. nov. (Izv.) Generalnega ravnatelja Cunoja je imenoval državni predsednik sinoči za državnega kancelarja. Kabinet je sestavljen sledeče: Dr. Heinz pravosodje, Becker državno gospodarstvo, dr. Brauns ministrstvo državnega dela, dr. Müller prehrana in poljedelstvo, dr. Albert državni zaklad, dr. Gessler državna bramba, dr. Gröbner železnice in promet, Stingl brzolav in pošte. Notranje in zunanje ministrstvo še nista zasedeni.

Anton Brandner, narodni poslanec:

Vpliv ljubljanskih volitev na padec režima.

Sedaj, ko so se Hrvati odločili, da opuste dosedanje abstinenčno politiko in se udeležijo aktivnega dela v parlamentu, je potrebno poudariti, da je ta uspeh pripisovati zagrebškemu kongresu, oziroma, na tem kongresu osnovani Jugoslovanski zavezanci, ki je svoje delo nadaljevala v smislu sklepov tega kongresa. Ona je popolnoma uspešna, kar pričajo odposlanci Hrvatskega bloka, ki se v zadnjih dneh vozijo v spremstvu dr. Smolake, Tomljenovića in drugih na pogajanja s parlamentarno opozicijo in Davidovičev skupino v Beograd, na katerih je bil v glavnem že dosežen sporazum tako, da je samo še vprašanje nekaterih dni, ko bodo zastopniki Hrvatskega bloka zasedli svoja mesta v parlamentu.

Gotovo je, da bi Radić ne šel v Beograd, ako ne bi imel garancij, da se mu posreži strmoglaviti Pašić-Pribičevićev režim. Zagrebški kongres pomeni v tem pogledu prvi in velik korak naprej. Nastop srbskih politikov Davidovića, Veljkovića, Jovanovića itd. na zagrebškem kongresu je uveril Radića, da se nahaja v srbskem narodu samem močna struja, ki hoče sporazum s Hrvati proti volji Pašića in Pribičevića. Od takrat naprej je prišel Radić trezno računati in danes je gotovo, da bodo imale stranke v parlamentu, ki ne soglašajo z dosedanjim Pašić-Pribičevićevim politiko, takoj ko dospe v Beograd Hrvatski blok, večino za seboj, tako, da jim bo že na prvi seji nar. skupščine mogoče strmoglaviti sedanjo vladu. Tega se režimska gospoda tudi dobro zaveda, zato z vsemi silami dela na to, da bi od krone izposlovala razpust parlamenta. Ker je kralj Aleksander stal doslej strogo na stališču parlamentarne vlade in demokratičnega principa, se nam zdi izključeno, da bi Pašić in Pribičević s svojimi intrigami uspeli. Tudi bi bila od strani krone sila slaba poteza, ako bi se hotelo odbiti Hrvate sedaj, ko so se odločili opustiti abstinenčno politiko, katero so jim v ostalem vladajoči krogi vedno očitali. Iz vsega je razvidno, da dogodki, ki so v teku, niso tako brezpomembni, kakor jih v svoji pretkanosti skuša predstavljati demokratsko časopisje Pribičevićeve sorte.

Da bodo v naši notranji politiki nastopili velepomembni dogodki, o tem smo si bili na jasnem že na kongresu v Zagrebu v trenutku, ko se je Ljuba Davidović z navdušenjem izrekel za predloženo resolucijo. Ker se je v Zagrebu sprejela resolucija proti korupciji in nasilju ter za sporazum med Srbi in Hrvati, brez katerega si ni mogoče misliti konsolidacije naše države in izboljšanja naše zunanje politične si-

tuacije, smo smatrali za svojo dolžnost, da dosledno zagrebškemu glasovanju nastopimo tudi pri ljubljanskih občinskih volitvah skupno, zavedajoči se, da s tem podpremo v Zagrebu započeto akcijo onih idealnih in poštenih mož, ki so pričeli borbo proti sedanjemu korumpiranemu režimu.

Zagrebškemu kongresu so pripisovale veliko važnost tudi vse one stranke, ki na kongresu niso sodelovale, n. pr. SLS, socijalni demokrati itd. in so odobraval na kongresu sprejete resolucije. Celo na Čehoslovaškem, kjer smo bili nedavno z našo parlamentarno delegacijo, so se vsi vplivni politiki izrekli zelo pohvalno o zagrebškem kongresu, v prvi vrsti zato, ker se je izrekel ta kongres proti korupciji in za sporazum med Srbi in Hrvati. Značilno je, da so bili med njimi tudi češki nar. demokrati. Samo slovenski demokrati so ta kongres zasmehovali, akoravno se ga je udeležil tudi šef demokratskega poslanskega kluba Ljuba Davidović. Kako pogrešno in kratkovidno je bilo njihovo postopanje, se vidi že danes, še jasneje pa se bo pokazalo to v prihodnjih dneh.

Kadar govorimo o ljubljanskih občinskih volitvah, ne smemo izpustiti iz vida, da te volitve niso samo lokalnega značaja. Ljubljana daje moralno oporo onim možem, ki vodijo borbo proti režimu na podlagi zagrebške resolucije. Ljubljana podpira akcijo levicarjev v demokratskem poslanskem klubu, ki jim načeluje Lj. Davidović v boju proti Pribičević-Zerjavovi klikki, ki se za vsako ceno hoče obdržati na površju. Že samo dejstvo, da so se napredne politične skupine v Ljubljani koalirale na podlagi zagrebške resolucije, je dalo Davidovičevi grupi veliko moralno oporo, še večjega pomena pa bo zmaga 3. decembra, če se današnji režim ne zruši že prej, kakor kažejo vsa znamenja. Poznamo mnenje g. Lj. Davidovića samega, ki je izrazil veliko zadovoljstvo nad tem, da smo ostali zvesti zagrebški prisiği in šli v Ljubljani skupno v boj. Istotako so se tega dejstva razveselili ostali poslanci demokratske leveice, ki odkrito priznavajo velik pomen ljubljanskih obč. volitev v razvoju naših notranjih političnih dogodkov.

Na obzorju nastaja novo politično življenje. V tem trenutku je treba storiti vse, kar krepi započeto akcijo proti sedanjemu režimu. Ljubljana bo storila svojo dolžnost, ker ne more več nadalje prenašati svojega ponižanja. Ljubljana bo 3. decembra dokumentirala odločno voljo po novem političnem pravcu v naši jedinstveni jugoslovanski državi.

Dvoiličnost klerikalne politike.

Naši klerikalci vodijo dvoilično in nedokritosrčno politiko. Poslanci ene in iste stranke polagajo v parlamentu razne interpelacije, v katerih zahtevajo popolnoma nasprotujoče si stvari. V eni zahtevajo od poljedelskega ministra, naj odpravi carino na uvoz živine, da se tako dvignejo cene govedi in prašičem, s čimer bi se kmetu omogočilo drago prodati svojo živino. V drugi pa se obračajo na ministra za socialno politiko, v kateri zahtevajo, da se nastavi čim najvišja carina na govedo in prašiče, da se s tem onemogoči vsak izvoz živine iz države in tako doseže, da cene živinom padejo. Kot dokaz tega objavljamo v naslednjem obe interpelaciji, ki se glase:

I. UPIT

poslanec Brodarja, Stanovnika, Nemanica in Kranja na g. ministra Poljoprivrede i Voda, na ministra Puelja.

»Zadnje čase je slavna vlada upeljala zelo visoko carino na izvoz vseh poljedelskih produktov, osobito se na govedo in prašiče, tako da je danes vsak izvoz poljedelskih produktov popolnoma nemogoč, kar povzroča hitro padanje cen, posebno se pri govedu in prašičih in to v taki meri, da se je bati za kmetijsko poslasto v kratkem času najhujših posledic, posebno še za slovenskega kmeta, ker je edini njegov dohodek iz živinoreje in prašičereje. Vsled pille letošnje pridelave krme, je v Sloveniji vsak gospodar prisiljen odprodati skoro polovico svoje živine, vsled česar prihaja tako ogromno število živine in prašičev na trg, da jo je več kot polovico odveč, kar porabi domači konzum in zato kmetovalci niti za slepo ceno ne morejo prodati svoje živine in prašičev.

Ker kljub temu ne padajo cene masti in mesa primerno nizkim cenam govede in prašičev, je dokaz, da vzrok druginj leži drugod nego v morebitnem premajhnem številu goveje in prašičev, ter je treba zastaviti borbo proti druginji na drugem mestu.

Opozoriti je tudi treba na dejstvo, da se proti druginji produktov, ki

niso proizvodnja kmeta, ni pričel in da si vsled tega mora kmet nabavljati svoje potrebščine pod starimi visokimi cenami.

Omenjamo tudi, da se je tako nesmiselna visoka carina na vse kmetijske pridelke upeljala ravno ob času, ko poljedelci večino svojih pridelkov postavijo na trg in so tako nekako prisiljeni prodati.

Zato vprašamo g. ministra:

1. Ali je pripravljen zaščititi kmetški stan, da bo zamogel svoj pridelke in živino prodati in to za ceno, ki bo odgovarjala njegovim stroškom.

2. Kakšne korake misli v tem oziru storiti?

Prosimo za pismeni odgovor.

Beograd, dne 3. nov. 1922.

Ivan Stanovnik, M. Kranjc, Brodar, Jos. Nemanic, s. r.

II. UPIT

poslanec dr. Gosarja in Gostinčarja na g. ministra za socialno politiko, ki se glasi sledeče:

Cujemo, da se namerava vsled pritiska veliko agrarnih in prizadetih prekupevalskih krogov znižati carina na izvoz živine, zlasti prašičev. S tem bi bili naravno konsumenti vobče, posebno pa delavski in uradniški sloji hudo prizadeti, kajti cene mesa in masti, ki so kmetji pričele nekoliko padati, bi takoj zopet poskočile na prejšnjo višino ter kakor je to običajno, gotovo tudi preko nje. Protidraginjska akcija vlade, bi postala s tem brez dvoma popolnoma iluzorna, ker bi po znižanju navedenih carinskih postavk, ne bilo več mogoče dolgo upirati se zahtevi, da se istotako zniža tudi izvozna carina na žito. S tem pa bi krenili nazaj na staro pot, ki nas je dovedla do sedanjega neznozne draginje.

Z ozirom na dalekosežne posledice, ki bi jih sleherni znižanje carine na izvoz živine nujno vodilo, se dovoljujemo g. ministra za socialno politiko vprašati,

1. ali je istina, da postoji spredaj navedena namera?

2. kaj namerava v slučaju, da bi to bilo, istinito ukreniti, da se to prepreči? Izvolite, g. minister sprejeti izraz našega odličnega spoštovanja.

Beograd, 7. novembra 1922.

Dr. A. Gosar, s. r., narodni poslanec, Gostinčar, s. r.

Orientska konferenca.

V pondeljek so se šli v Lausanne v Švici delegatje veselih in zainteresiranih vzhodnih držav, da rešijo vprašanja, ki jih je sprožila grško-turška vojna, z drugimi besedami: da pokopajo en del pariških mirovni pogojev, namreč sevresko.

Turčijo so predstavljali pred vojno kot »bolnika ob Bosporu«, za katerega dedščino so se dolgo teple vse evropske velesile. Najbolj je bila zainteresirana na tej dedščini Anglija, ki je trgala in podjarmljala kos za kosom nekdanje turškega imperija, dokler ni vrgla svoje pohlepne oči na sam Carigrad in Dardanele. Oboje je spadalo sicer že od Petra Velikega sem pod »interesno sfero« Rusije in v glavnem zaradi teh 2 postojank, vrat Rusije v svet, se je udeležila tudi svetovne vojne, a Anglija jo je znala popolnoma izigrati (saj pravilo, da je Anglija tudi v odločilni meri sodelovala pri ruski revoluciji), tako da je smatrala po svetovni vojni vso Turčijo že za nekako svojo kolonijo.

Kakor so sicer Angliji nad vse spretni politiki in osvoboditelji tujih dežel, so se pa pot vendarle precej uračunali, kajti zelo so podcenjevali odporno silo, ki se pojavlja v vsem orijentu vedno izraziteje proti njim. Ta odpora sila je dobila zadnja leta najizrazitejšega zastopnika v Rusiji in Turčiji, kateri so zvezali baš skupni protiangliški interes. Sovjetska Rusija je globoko razburkala vse angleški muslimanski svet, v Turčiji se je pa dvignil s pomočjo Rusije iz naroda samega nacionalni ponos, ki ni prenesel globokega ponižanja sevreske mirovne pogodbe. Anglija je poslala v boj Grško, a ta si je polomila zobe in danes gori vsa Turčija od sovraštva proti Angliji in njenemu teritorialnemu pohlepu. To je ozadje orijske konference.

Zanimivi so pa tudi drugi dogodki, ki so igrali v zadnjih letih v orijentu svojo odločilno vlogo in ki jih bodo skušali likvidirati sedaj v Lausanni — kdo ve če definitivno? Sultan je istočasno verski poglavar — kalif — okroglo 300 milijonov mohamedancev, zato ni čudno, če je šla vsa angleška politika za tem, da si pridobi njega na svojo stran, prvič da dobi s tem tem večji vpliv na

Shod za kolizejski okraj.

»Jugoslovanska zajednica« vabi volilce, da se udeležijo shoda, ki se vrši v petek, dne 24. novembra ob 8. uri zvečer v salonu gostilne pri »Levu« na Gospo-sveški cesti.

VSI NA SHOD!

Turčijo samo, drugič pa tudi glede na milijone angleških muslimanov. To se jim je sčasoma tudi posrečilo, tako da je postal sultan le še slepo orodje v angleških rokah, a zdi se, da so Angliji visoko precenjevali njegovo moč in vpliv.

Ko je potem sultan brez večjega odpora podpisal angleški diktat — sevresko mirovno pogodbo — se je pojavil v turškem narodu hud odpor tudi proti sultanu samemu in viden izraz tega odpora je bila posebna turška vlada v Angori, kateri na čelo se je postavil Kemal paša in ki je začela z živahnim gibanjem proti sevreski mirovni pogodbi ter njenemu podpisniku — sultanu. Sultan je dal Kemal pašo obsoditi na smrt kot upornika in izdajalca, a ni imel več trliko moči in avtoritete, da bi mogel to obsodbo tudi izvršiti, kajti na Kemalovi strani je stala ogromna večina Turčije, dočim je segala sultanova moč le do tam, do koder so segali angleški topovi, namreč nekaj kilometrov od obale in Carigradske okolice, vse drugo je stalo za Kemalom.

Ko je Kemal videl, da je sultan le še izvrševalec angleških povelj, se je obrnila ost njegovih akcij z vso odločnostjo tudi proti sultanu in na njegov predlog je angorska narodna skupščina odstavila Mohameda V. kot sultana in kot kalifa ter določila, da je izvoliti drugega iz hiše Osmanidov. Dokler je stala v Mali Aziji grška armada in pa zavezniške čete, tudi Kemal ni mogel izvršiti tega sklepa, a ko je po grški kapitulaciji sledilo znano premirje in so morali zavezniški vojski nočes odpreti tudi carigradska vrata Kemal, je postal sultanov položaj nevzdržljiv in te dni je moral pobežati na angleški oklopnici na Malto. Tako je postal Kemal faktični gospodar in zastopnik vse Turčije, ki se je prebujena, prenovljena in poživljena prva postavila z orožjem v roki in uspešno po robu ententnim diktatorjem. Kaj bo dosegla, bomo videli iz rezultatov sedanjega orijske konference, že danes je pa gotovo, da se zgradba pariških mirovni pogojev ruši, kajti sevreska je le še zgodovinski dokument in nič več.

Politične vesti.

Krščanski socializem v praksi.

Klerikalci tudi radi krošnjarijo s krščansko-socialno »robo«, če jim pšenica na polju ni šla v klasje. Primerov za to je nešteto. Danes pokažemo lahko na najnovejši dokument krščansko-socialnega dela za delavske sčaje. Katoliška tiskarna je sezidala ob cesti na gorensko železnico hišo, za svoje nastančevanje, kar je treba izrecno poudariti.

Nastavljeni Katoliške tiskarne so se hiše krščansko-socialne dobrotelosti že silno veselili in komaj so čakali, da bo pol streho. To so končno tudi doživeli. Toda kmalu je bilo konec njihovega veselja, ko se zgledajo pri vodstvu Katoliške tiskarne, kjer jim povedo, da stane ena soba s kuhinjo 2400 kron, 2 sobi s kuhinjo pa čez 3000 kron. Toliko pa na mesec, ne na leto, kakor morda misliš ti, dragi bratec! — Taka je krščansko-socialna skrb Katoliške tiskarne za svoje nastančevanje v dejanju. To smo hoteli pribiti v času, ko klerikalni demagogi s krščansko-socialnostjo varajo po shodih ljubljansko delavstvo.

»Samo, če bi klerikalcev ne bilo«

Tako je večkrat vzklilni blivi župan gospod dr. Perič. Ni čuda! Klerikalcem je bil že od nekdaj interes Ljubljane deveta briga. Klerikalci bi samo radi komandirali, kako bi se mestni denar delil med klerikalne zavode. V blivšem občinskem svetu so hoteli imeti klerikalci stotisočake za svoje politične organizacije. Doktor Perič se je komaj in komaj ubranil klerikalnega pritiska na mestne blaginje in če ne bi bilo narodnih socialistov, bi klerikalci gotovo napravili za svoje strankarske namene sto in stotisočake. Doktor Perič je tudi ponovno zadrževal, da komaj čaka, da se popolnoma otrese klerikalne družine. Toda kaj so napravili socijalni demokrati. Še bolj so se udinjali klerikalcem. Klerikalcem so privolili največ mest na kandidatni listi in g. dr. Perič je postal naenkrat tisti, ki najbolj hvali klerikalce. Ni čuda, da se povprašujejo socijalisti med seboj, kako je mogoče tako spreobrnjenje pri g. dr. Periču o katerem se je doslej sodilo, da ima načela in utajeno politično prepričanje.

Vojni minister — avstrijski konfident.

Demisija vojnega ministra Vašiča in imenovanje sedanjega generala Pešiča

se je izvršilo tako naglo, da je javnost šla preko tega dogodka skoro brez komentarja. General Vašič je podal ostavko brez določenega razloga. Sedaj prihaja na dan pravi razlog te demisije. Predsednik Pašić je namreč zahteval demisijo svojega vojnega ministra s pretezo, da se na dvoru nahaja spisek, iz katerega sledi, da je general Vašič bil pred vojno avstrijski konfident. Z ozirom na to izjavo Pašića, ki jo je storil v ožjem krogu prijateljev, je Krsta Cilevrić pozval v javnih pislih tako generala Vašiča, kakor tudi predsednika Pašića, da potrdita oziroma zanikata resničnost navedene govorice. Značilno pa je za moralo, ki vlada v Beogradu, da smejo krožiti take vesti o avstrijskih konfidentih v naših najvišjih oficirskih krogih, da smejo tako stigmatizirani generali živeti v miru brez kazenskega zasledovanja in da se cela javnost države ostavlja pod skrajno mučnimi vtisi brezprimerne korupcije, ako bi v resnici imeli med aktivnimi generali avstrijske konfidente.

Sestanek med dr. Ninčičem in Mussolinijem.

Večno sporazumevanje z Italijo se nadaljuje. Novo tozadevanje fazo predstavlja sestanek dr. Ninčiča z Mussolinijem v Lausanni, ki se je vršil te dni. Ko je otvorili orijske mirovne konference je državni tajnik Contarini predstavil dr. Ninčiča Mussoliniju. Pri tej priliki sta se zadržala v porazgovoru okoli deset minut. Poročilo naglašja, da sta si državnik stisnili roke z veliko prisrčnostjo. Mussolini je še za isti večer povabil dr. Ninčiča na razgovor v hotelsko stanovanje italijanske delegacije, kjer sta razpravljala o tekočih zadevah z veliko odkritosrčnostjo. Razpravi sta prisostvovala državni tajnik Contarini in naš rinski poslanik Antonijević. Po sestanku se je naš zunanji minister izjavil: Popolnoma sem zadovoljen z razgovorom, ki sem ga imel z Mussolinijem. Mussolini je napravil name najboljši vtis. S popolnim zaupanjem zrem v bodočnost naših odnosov z Italijo. Mussolini gleda na najtežje politične probleme povsem jasno in zlasti mi je ugajal njegov način točnega izražanja. Kako drugače so besede državnega tajnika Contarinia! Ta je

po sestanku izjavil, da bo sporazum v Santi Margheriti služil kot temelj za bodoče odnose med Italijo in Jugoslavijo. Treba pa je skleniti še nov sporazum med obema državama, ki bo v harmoniji s tendencami politike nove italijanske vlade. Mussolini bo torej vzel kot podlago končnega sporazuma dogovor v Santi Margheriti. Toda samo deloma. Dodal bo nove zahteve posebno glede Reke, o kateri je izjavil v rimski zbornici te dni, da se zanjo že ukrepa. Mussolini hoče torej drugačno rešitev jadranskega vprašanja kakor pa mi. Za nas je to vprašanje že rešeno. Potrebno je samo, da se ratificirajo dogovori v Santi Margheriti in v Rimu ter da italijanska vojska izprazni zasedena ozemlja v Dalmaciji in na reškem teritoriju. Italija pa zasleduje druge cilje. Predvsem ve, da je na Reki močno avtonomistično gibanje, ki se naslanja na Jugoslavijo in ki vidi v združitvi z Italijo gospodarsko smrt reške države. To gibanje ima tudi svojo legalno zastopstvo v reški konstituenti in v vladi Z. Zanelle, ki sta morala zbežati iz Reke pred fašisti na naš teritorij. Italija bo napela vse sile, da prepreči povratek konstituante in predsednika Zanelle na Reko, ker upa na ta način za stalno ohraniti italijansko reške države. V tej smeri se bodo gibale zahteve italijanske diplomacije, o katerih izjavila državni tajnik Contarini, da bodo morale biti v skladu z novo italijansko politiko. Razgovori v Lausanni so bili prijateljski, o tem ne dvomimo, pokazali pa so obenem v izjavi Contarinia nove krepilne italijanskega imperijalizma, ki izvršuje pogodbe samo do tlej, dokler mu prija.

Gospodarstvo

+ Uklenjenje 8 urnega delavnika v Italiji. Nova italijanska vlada je ukinila 8 urno delo za vse kategorije delavstva tako tudi železničarje.

+ Kupovanje zlata in srebra v Madžarski. Madžarsko finančno ministrstvo je prenehalo kupovati zlato in srebro.

+ Poconjenje kože na Madžarskem. Vsled padca cene kože na mednarodnem tržišču so znižali madžarski tovarnarji cene podplatov za nadaljnjih 12 odstotkov, gornjim delom za 10 odstotkov, chromovim kožam za 50 K. Na madžarskih tleh se nahaja mnogo robe iz Českoslovaške.

+ Pomanjkanje delavcev v Ameriki. Po statistiki Zjedinenih držav je nastalo v Ameriki pomanjkanje delavcev v vseh panogah industrije, ki zaposluje letos 15 odstotkov več delavstva, kakor v prejšnjem letu.

+ Jadranska železnica. Prometno ministrstvo je zahtevalo od finančnega odbora, da se odobri iz novega ameriškega posojila kredit 3.000.000 dinarjev za izplačilo ekspropiiranih zemljišč ob priliki trasiranja proge v tekočem letu.

+ Povišanje železniških pristojbin na Poljskem. Na Poljskem nameravajo v kratkem zopet povišati železniške pristojbine za osebnih in tovarnih promet.

+ Nezaposlenost na Dunaju. Na Dunaju je do sedaj okrog 10.000 nezaposlenih delavcev, od katerih ena tretjina ne dobiva nikake pomoči. Ker bo v decembru odpuščenih iz državne službe okrog 25.000 uradnikov, bo znatno število nezaposlenih na Dunaju preko 120.000.

+ Mednarodni kongres vinogradnikov. Francoska vlada je razposlala na vinorodne kraje v Evropi poziv na mednarodno konferenco, kjer bi se razpravljalo o zakonodaji, ki stavlja za preke vinski trgovini, ter o propagandi proti uživanju alkohola.

+ Slaba žetev v južni Afriki. Po zadnjih podatkih vladnega odseka za poljedelstvo bo znatna letošnja žetev, koruze v Afriki do 34.135.714 bušlov. Ako se upošteva, da je potrebno za domači konzum 35.000.000 bušlov, bodo z letošnjo žetvijo in z ostankom iz lanskega leta komaj pokrite potrebe domačega konzuma.

+ Tržišče svinjarni. Na tržišču svinjarni so pričele cene rasti, ker so pričeli nekateri trgovci (Predović) v Vojvodini in Sremu nakupovati ter so nakupili že okrog 2.000 komadov. Pred enim tednom so bile cene v Vojvodini 48 do 51 K, ki pa so sedaj poskočile na 56 do 60 za kg žive teže.

+ Tečaj na Novosadski produkti borzi dne 20. novembra: Pšenica, bačka 400, ječmen, bački 262,5, sremski 267,5, oves, bački 262,5, sremski 267,5, koruza, bačka 325, fižol beli novi 350, moka št. 0 575, za kuhno 550, št. 6 500, pšenični otrobi 163, svinjska mast 27, bačko zelje v glavah 125, bosanski orehi 500, čebula 320.

+ Uvoz potom inozemskih trgovcev. Vedno bolj se opaža, da uvažajo inozemski trgovci in potniki svoje blago v Ljubljano, ter ga z ocarinjenega ponujajo v nakup tukajšnjim trgovcem. Tako poslovanje je za domače trgovce res da precej komodno, vendar pa je protipostavno in domači trgovci v kvar. Ti tuji pa ne bi mogli tako mi-

no uvažati raznovrstnega blaga, če bi jim ne priskočili domači trgovci v pomoč. Kakor že gori omenjeno, je to protipostavno, trgovcem pa tudi škodljivo, ker ima davčna administracija popoln izkaz uvoženega blaga. Trgovci, ki pomore tuji tržnici k uvozu, bo za tisto blago obdavčen, čeprav nimel pri tem poslu nikakega dobička. Vsak tak prestop bo gremil trgovcem na znanju obrtni oblasti v kaznovanje.

+ Dobava košar za ogelje. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 30. novembra t. l. pismena licitacija glede dobave 1500 komadov košar za ogelje iz španske trske po vzorcu, ki je pri imenovanem ravnateljstvu na vpogled. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava papirja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 30. novembra t. l. pismena licitacija glede dobave 10.000 kg konceptnega papirja razne vrste in 10.000 kg tiskarskega papirja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ »Naša industrija i zanati«. V kratkem izide drugi del knjige »Naša industrija i zanati«, katero je spisal načelnik ministrstva trgovine in industrije Milivoj M. Savič. Knjiga (tiskana s črtilo) popisuje poedine vrste naše produkcije ter je v vsakem oziru izredno zanimiva in aktualna. Cena 12. dela 20 Din. Kdor si jo želi naročiti, naj se obrne na tukajšnje trgovsko in obrtniško zbornico in obenem pošlje znesek kupnine z naslovom, nakar bo izvedla zbornica naročilo pri Ekonomatu Ministrstva trgovine in industrije, ki ima knjige v zalogi.

Dnevne vesti.

— Prodaja kvasa na korist jugoslovenske Matice. Tvrška M. Žigon v Škofjoli prodaja kvas iz tvornice Arko v Zagrebu na korist Jugoslovanske Maticе ter je glasom pogodbe plačala Matici prispevek za september in oktober znesek 850 D. Tako je dobila Matica od junija dalje iz prodaje kvasa znesek 1728 Din. Blago in tvrdko najtolsje priporočamo.

— Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Pljuju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 8. do 11. novembra 1922 dela 265 moških in 109 ženskih delovnih moči. Delodajalci so pa iskali 143 moških in 83 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo v tem času 142. — Promet od 1. januarja do 11. novembra 1922 izkazuje 33.401 strank in sicer 16.265 delodajalcev in 17.136 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 10.046. Dela iščejo: kovači, ključavničarji, ličvarji, elektromonterji, sedlarji, brivci, peki, mlinarji, mesarji, fotografi, kurjači, strojniki, trgov. sodrukniki, sodruknice, šteparice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: gozdni delavci, rudarji, strojni ključavničarji, kleparji, železostrojarji, mizarji, čevljarji, tesarji, krznarji, pleskarji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— Za legatski spomenik. Na legatskem polju v bližini Srem, Mitroviće leži več tisoč junakov Timoške divizije, ki so leta 1914 padli v bojih za osvoboditev in ujedinjenje našega naroda. Mitroviški Sokol je prevzel nalogo, da se postavi tem junakom primeren spomenik in da se uredijo njihovi grobovi ter se obraca na ves narod za prostovoljne prispevke k temu patriotskemu delu, s katerim naj se vsaj deloma oddolžimo onim, ki so dali svoje življenje za našo svobodo. — Denarni prispevki naj se blagovoljijo poslati z označbo namena »Srpski zadružni Banki d. d. podružnica Srem, Mitrovića«.

— Carinski posredniki. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Za izvrševanje carinsko-posredniških poslov, ki se železnici po § 65 železniškega obratnega pravilnika in člena 10 mednarodnega dogovora naloženi, razpisuje južna železnica za svojo postajo Čakovce mesto carinskega posrednika. Reklantanti morajo predvsem odgovorjati zahtevam pravilnika o carinskih posrednikih, se zavezati, da ustanovijo podružnico posredništva v Kotorib, ter zadržati železniški sodelazništvo na prihodu iz carinsko-posredniške tarife. Tozadevne ponudbe je vložiti pri obratnem ravnateljstvu južne železnice, oddatek III/2 v Ljubljani, in sicer do 15. decembra 1922.

— Slepci se spominjajo letos druge obletnice ustanovitve svojega društva. Pozivamo plemenita srca, naj se spominjajo najhujših med bedami, Milodarne sprejema »Podporno društvo slepih v Ljubljani«, Wolfova ulica 12. — Društvo opozarja svoje redne člane, ki še dosedaj niso vložili pismene prošnje za božično ali novoletno podporo, naj to nemudoma stori, ker se roka do 30. novembra t. l. pod nobenim pogojem ne bo podaljšala. Obenem vložno prošnjo podporno društvo slepih vse svoje podpornice člane za njihovo nadaljno podporo.

+ Madžarsko-češkoslovaško gospodarska pogajanja. Kakor doznava »Az Ujsag« s poučene strani, so madžarsko-češkoslovaška gospodarska pogajanja dovedla do popolnega sporazuma.

+ Nov češki zakon o trgovanju z devizami. Kakor piše »Prager Presse«, je finančno ministrstvo izdelalo zakonski načrt o dovoljenju trgovanja z devizami in valutami. Po tem načrtu se zahteva oddaja nekaterih valut z visoko vrednostjo. Olajšajo se tudi plačevanja v inozemstvu.

+ Prevoz letošnje koruze po državnih železnicah. Ker se letošnja koruza zelo rada pokvari, je dovolilo prometno ministrstvo gotove olajšave za prevoz letošnje koruze po železnici. S 1. decembrom se bo pošiljalo koruzo tudi z mešanimi vlaki, ako bi ne bilo tovrstnih vlakov. Vsak pošiljatelj mora le na voznem listu označiti: nova koruza, lahko pokvarljivo blago. Železniške pristojbine vsled teh ugodnosti ne bodo povišane.

+ Češko-madžarska trgovinska pogajanja bodo v kratkem zaključena. Trgovinska pogodba med obema državama bo le splošne narave ter sta si obe državi pridržali pravico, tudi v naprej z enostranskimi naredbami urejevati uvoz in izvoz.

+ Predavanje o načrtu novega zakona o neposrednih davkih se vrši v petek, dne 24. novembra t. l. ob pol 8. uri zvečer v Ljubljani v magistratni dvorani. Na prošnjo trgovske in obrtniške zbornice bo predaval o namernih novih davkih finančni nadsvetnik g. Fran Bajič. Predavanje je važno in aktualno. Vabljeni so trgovci, industrialci, obrtniki in gospodarski interesenti vobče.

— Priljava usnih kupnih pogodb. Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Tudi usne kupne pogodbe o neprimičninah se morajo prijaviti davčnemu uradu v roku 15 dni, določenem v čl. 131 taksnega in pristojbinskega pravilnika (Ur. list 104-1921). Prekoračenje tega roka ima za posledico kazni v petkratnem iznosu redne takse (glej razglas delegacije ministrstva financ, št. B II 1013-1—1922, ki izide v Uradnem listu).

— Invalidska organizacija, poverjenišvo Maribor, nam je poslala daljši dopis, iz katerega radi pomanjkanja prostora posnemamo samo sledeče: Napad na mariborsko poverjenišvo invalidske organizacije v »Volnem invalidu« z dne 31. okt. t. l. je popolnoma neutemeljen ter navadno demagoško. Blagajna je v najlepšem redu, o čemur se more vsakdo prepričati. Kar se tiče vodstva mariborskega poverjenišva, bomo skrbeli, da bo vedno v rokah sposobnih, uglednih in uljudnih tovaršev.

— Nepoštena služkinja. Pred nekaj dnevi je neki zasebnik iz Bakra sprejel v službo pri posredovalnici za službe neko služkinjo, ki ji je izročil 200 kron za potovanje v Baker. Prebršana tatica pa je spravila 200 kron ter pokazala bakrskemu Hrvatcu figo, radi česar jo išče policija.

— Vlom. V vasi Tuncce pri Kamniku je dne 20. t. m. vlomil neznan storilec pri belem dnevu v hišo nekega delavca ter odnesel mnogo blaga. Storiča išče orožništvo in policija. Zanimivo je, da je bilo v zadnjem času v to hišo vmljeno kar 4 krat za povrstjo ter vedno pokradenega več ali manj blaga.

— V vsaki luknji ni raka. »tako so si najbrž mislili neznaniz umovci, ko so dne 10. t. m. ponoči vdrl v pisarno g. Jakla v Krmelu in našli tam — prazno blagajno. Odšli so s kislimi obrazi.

— Pobeg od doma. Klobasa Franc, l. 1904 rojen v Verjanah, pristojen v Zg. Zetjavce pri Mariboru ter istotam stanujoč, je od svojih staršev pobegnil neznan kam. Njegovi starši so pripravili povrniti eventuelne stroške za vrnitev sina.

— Čegavo je kolo? Pred nekaj dnevi je Josipu Planinšku v Celju ponujal neznan možakar v nakup črnopleskano kolo z znakom »Waffenrad« in številko 135.906. Ko je Planinšek od neznanca zahteval legitimacijo, se je ta nenadoma odstranil in pustil kolo Planinšku. Po tem soditi, je kolo seveda ukradeno.

— Pazite na deco! V vasi Mossorima je posestnikova žena Ivana Saraza šla k bližnjemu studentu po vodo. V kuhinji je pustila svoje, nekaj čez leto staro dete brez varstva. Med tem časom je prišla v kuhinjo svinja, ki se je lotila otroka in mu odgrizla ušesa, nos in obe roki. Nesrečno dete je umrlo na potu v bolnico.

— Ogromna tatvina perla. Pred nedavnim časom so neznan lopov vlomil v stanovanje g. Marije Dall'Agio v Splitu in odnesel več dragocenosti in raznega perla v skupni vrednosti 33.425 dinarjev.

— Smrt pod vlakom. V Zagrebu se je vrgel pod vlak 27letni kipar Alojzij Gorišek, rodom iz Čateža. Vzrok samomoru še ni znan.

— Nesreča z avtomobilom. Te dni se je v bližini Gratevina do smrti pobil upravni svetnik Daimlerjeve avtomobilne družbe, g. Ružička. Tudi njegov šofer je zadobil zelo težke in nevarne poškodbe.

— Jadrnica »Levrera« v plamenu. Nočni čuvaj, ki je stražil pred par dnevi okoli polnoči pred ribjim trgom v Trstu, je zapazil, da gori na krovu jadrnice »Levrera«, ki je bila zasidrana ob bližnjem pomolu Venezla. Tekel je brž v bližnjo kavarno ter telefoniral na glavno postajo ognjegašev. Čez par minut so dospeli gasilci. Gasili so neprenehoma deset ur. Na krovu jadrnice je zgorelo mnogo bal sene in precej nafte. Večji del tega blaga so gasilci pravočasno rešili. Škoda znaša okoli 150.000 lir.

— Alkoholna prepoved v Ameriki ne bo omiljena. Kakor poroča »Chicago Tribune« iz Washingtona, demontira predsednik Harding vest, da namestila prepoved glede uživanja alkoholnih pijač.

— Veliko vinskih bratcev se je peljalo s parnikom »La Croix du Sud« v New York. Ker so v Ameriki alkoholne pijače zabranjene, so se hoteli ti vinski bratci vsaj med vožnjo iz Rio de Janeiro nekoliko povesečiti s prepovedanim užitkom ter so vzeli velike množine različnih alkoholnih pijač s seboj. Ko pa jim je pijače sredi pota zmanjkalo, so podkupili kurjača, da je spustil v morje ves petrolej, ki bi imel služiti za kurjavo. Na ta način je bil kapitan prisiljen, pristati na Bermudskih otokih, da je naložil novo kurjavo in pri tej priliki so se potniki tudi zopet pošteno založili s pijačo, vsled česar je imel parnik 5 dni zamude.

— Velikomestna novost v Zagrebu. Kavarna »Cvetič« na Cvetni cesti v Zagrebu je upeljala za svoje goste brezplačno vožnjo z avtomobilom. Vsak obiskovalec si lahko telefonično naroči avtomobil, ki ga pride iskat na naročeno mesto ter ga brezplačno pelje v kavarno.

— Protidraginski nemiri na Nemškem. Po vesti »Lokalanzeigerja« iz Braunschweiga, je prišlo tamkaj v soboto popoldne do protidraginskih nemirov. Govori se, da se danes namerava prirediti splošna demonstracija delavcev proti dragini.

— Papeža ne morelo najti. Klerikalci v Marsellu so te dni na svojem kongresu hoteli odposlati vdanostno brzojavko papežu. Dva kardinala sta nesla brzojavko na pošto, kjer pa jo je službovali uradnik zavrnil, češ, da naslov: »Njegovi svetosti papežu, Rim«, ne zadostuje in da je brzojavka vsled tega neveljavna.

— Francoska tujska legla. Od nekega 22 letnega Ljubljancana, ki služi v francoski tujski legiji v Afriki, smo prejeli pismo, v katerem omenjeni legionar svrli vse Slovence, naj nikdo ne vstopi v to legijo. Po njegovem poročilu voljaki tam stradajo in trpe neznozne napore. Končno se obrača v tem pismu na Ljubljancane in Ljubljancanke s pozdravi, božičnim voščilom in prošnjo za kake slovenske časopise. Njegov naslov pove naše uredništvo.

Shod za šišenski okraj

V petek, dne 24. nov. ob 8. uri zvečer se vrši shod »Jugoslovanske zajednice« v gostilni pri »Križu« na Celovski c. 32. VOLILCI, UDELEŽITE SE SHODA V NAJVEČJEM ŠTEVILU!

Ljubljana.

— Dr. Ivan Tavčar, častni član J. A. D. »Triglav«, Jugoslovansko akademsko društvo »Triglav« je izvolilo svojim častnim članom g. dr. Ivan Tavčarja za narodno stvar. Delegati »Triglava« mu izročijo v soboto, 25. t. m. dopolodne častno diplomu. Na predvečer 24. t. m. ob pol 7. uri priredi pevski zbor »Triglava« svojemu novemu častnemu članu pred njegovim stanovanjem v Ljubljani na Bregu podoknico. Odbor J. A. D. »Triglav« vabi cenjeno občinstvo, da prisostvuje podoknici in s tem pokaže svoje simpatije, ki jih goji predvsem Ljubljana do moža, ki je eden najboljših, kar jih je rodila slovenska zemlja. — Odbor J. A. D. »Triglav«.

— Tehniška srednja šola v Ljubljani. Ministrstvo trgovine in industrije je postavilo prof. ing. Pavla Kryla in prof. ing. Stane Premelca za strokovna predstojnika na Tehniški srednji šoli v Ljubljani, in sicer prvega za gradbene, drugega pa za mehanično-tehnične oddelke. — Tehniška srednja šola je letos nenavadno dobro obiskana. Vseh učencev šteje 576. Od teh odpade na višjo obrtno šolo 216, ostanek pa na druge učne prireditve. Učiteljski zbor šteje z ravnateljem vred 50 internih učnih moči, med temi 29 rednih profesorov.

— Sestanek trgovcev. V petek, dne 24. t. m. točno ob polu 8. uri zvečer se vrši v mestni posvetovalnici na magistratu trgovski sestanek. Razpravljalo se bo: o vladnem predlogu zakona o izjednačenju direktnih davkov za celo našo državo, o novi uvozni carinski

tarifi, ter o splošnem položaju trgovstva. Gremil trgovcev v Ljubljani vabi vse svoje člane in druge interese, osobito one, ki imajo posla z uvozom, da se sestanka udeležijo.

— Zabavni večer ob obletnici ujedinenja priredi v četrtek, 30. novembra 1922 ob 8. uri zvečer v dvorani Kazine Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj s sodelovanjem lastnega salonskega orkestra ter mešanega pevskega zbora. Počeg drugih glasbenih točk se bo proizvajala tudi Schwabova »Zlata kraljica« s spremljevanjem orkestra in s sopranom solom. Kapelnik Danilo Bučar. Obeta se nam izredno lep večer. Prireditve se vrši pri pogrebnih mizah. Vstopnina 5 dinarjev. Ker zahteva uprava Kazine, da je večer določen le za vabljenе in po njih vpeljane goste, se dobe vabila v šentjakovski knjižnici od petka 24. novembra dalje od 5. do pol 8. ure zvečer.

— Izgon. Leta 1901 v Podgorici rojeni Semen Karl je radi berčenja, postopajstva in pijančevanja izgnan iz Ljubljane za nedoločen čas.

— Drag objem. Delavec Simić Jože, stanujoč v Kladezni ulici št. 1. se je dne 5. t. m. ponoči vlačil iz kavarne Vošpernik proti domu. Na Krakovskem nasipu se mu je pridružil neki neznan, črno oblečen mož, ga nagovoril, objel in krepko potisnil nase. Pri tem mu je pa iz suknjice spretno pofulil denarnico, v kateri je bilo 1300 kron in še nekaj drugih listin. Ko je Simić opazil tatvino, je bil »ljubeznjivi« nočni znaneč že daleč.

— Ukraden daljnogled. Dne 16. t. m. zvečer je bil v opernem gledišču, ali pa v kavarni »Zvezda« ukraden odvjetniku dr. Josipu Oblaku 4000 kron vreden daljnogled.

— Tatvina kolesa. Dne 18. t. m. je bilo iz dvorišča gostilne pri »Novem svetu« ukradeno zidarskemu mojstru Andreju Černetu 8000 kron vredno kolo.

— Skrb za zimo. Na državnem kolodvoru je bila iz odprte barake ukradeno 2000 kron vredna pelicina.

— Smolo so imeli neznan vagabund, ki so poskušali vlomiti v Eckerlevo trgovino, pa se jim je vlom popolnoma izjalovil, ker so bili pravočasno prepodeni.

— Od doma je šla 19. t. m. popoldne 19 let stara Eržen Antonija, stanujoča v baraki XI, v Spodnji Šiški. Od tedaj se ni več vrnila. Imenovana je močne postavice, okroglega, rudečega polnega obraza kostanjevih las, sivih oči, razgovirna, obličena v kratko rdečkasto krilo, črno površno jopo, črne nogavice in črne visoke čevlje.

Maribor.

Zadruga stavbenikov je zbrala 16 tisoč kron, ki jih je poklonila mariborski gradbeni akciji. Upati je, da najde ta plemeniti čin obilo posnemovalcev.

Mariborski Nemci so se silno razburili, ko so čuli, da bo Maribor proslavil obletnico razoroženja Schutzwehra. Poslali so posebno deputacijo, komandantu 45. pešpolka v Mariboru, g. polkovniku Draškicu, ki je izjavila, da se nemško prebivalstvo ne more udeležiti te proslave ter zahtevala, naj proslavo odpove, česar pa g. polkovnik samosebiurne ni storil. Obenem so ti lojalni državljani vložili posebno spomenico, katere jih je pa kmalu postalo sram ter so jo skušali umakniti. Mariborski Nemci so s tem nastopom prav jasno pokazali, kako lojalni državljani so.

Celje.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek je na našem ljudskem vseučilišču predaval vladni svetnik g. Em. Lilek o odnosu južnih Slovanov napram rimsko-katoliški cerkvi in papežem. Gospod predavatelj je razlagal širjenje krščanstva od časa rimskega imperija dalje, čes cesarja Teodozija, ki je katoliško vero proglasil za državno vero rimskega cesarstva, organizacijo cerkve in cerkvene hierarhije, čas, ko se je rimsko cesarstvo delilo v zahodno in istočno. Takrat se je tudi cerkev delila v rimsko in grško cerkev in so Hrvati pripadli rimski, Srbi pa k istočni cerkvi. Zato imamo še danes katoliške Hrvate in Slovence ter pravoslavne Srbe. Svoje vseskozi zanimivo predavanje je g. predavatelj razjasnjeval na karti rimskega cesarstva. Poslušalci so sledili predavanju, ki se je vršilo v srbohrvatskem jeziku, z vidnim zanimanjem. G. vladni svetnik konča svoje velezanimivo prednašanje prihodnji ponedeljek. Predavanje je bilo dobro obiskano.

Stavba celjske podružnice Jadranske banke v Aleksandrovi ulici dobro napreduje in bo menda še pred zimo pod streho. Istotako se že skoro dogotovljeni veliki stanovanjski hiši »Zlatarke« Pred grofijo in tovarnarja Westena v Gaberju.

Vsled malomarnega pobiranja ponočnega davka je bil obsojen na 2000 dinarjev globe hotelir v »Unionu« Martinovič.

Pokrajina.

Iz Golinika pri Trzinu nam poročajo: Družbam, ki imajo veselje in voljo obiskovati državni sanatorij, se priporoča v prihodnje, da se vedejo dostojnejše in ne brijejo norcev iz letičnih invalidov, kot je to storila pred nekaj dnevi družba, v koji so bili dva častnika in dve gospodični. — Capito. —

Gledališče in glasba.

Drama.

Četrtek 23. novembra R. U. R. Izven. Petek 24. novembra Jack Straw Red D. Sobota 25. novembra Ploha. Red E. Nedelja 26. novembra ob 3. popoldne Krojaček-junaček. Izven. Nedelja 26. novembra zvečer Živi mrtvec. Izven. Ponedeljek 27. novembra R. U. R. Red C. Torek 28. novembra zaprto.

Opera.

Četrtek 23. novembra. Jenufa. Red A. Petek 24. novembra zaprto. Sobota 25. novembra Prodana nevesta. Red C. Nedelja 26. novembra Butterfly. Gostovanje gospe Poljakove. Izven. Ponedeljek 27. novembra zaprto. Torek 28. novembra Sevilski brivci. Red A.

Leoš Janáček, skladatelj opere »Jenufe« je sporočil upravi Narodnega gledališča v Ljubljani svoje priznanje za zahvalo vsem, ki pri vprizoritvi njegove opere sodelujejo.

Šentjakovski gledališki oder. V soboto in nedeljo (25. in 26. nov.): »Noč na Himelinku«.

Iz pisarne šentjakovskega gledališkega odra. V soboto, dne 25. in 26. novembra se igra prvič v Ljubljani patriotična dr. Lahova zgodovinska igra v treh dejanjih »Noč na Himelinku«. Vrlo zanimivo dejanje se vrši na gradu Himelinku pri Novem mestu. »Noč na Himelinku« je žela predlaskem na mariborskem gledališču veliki priznanje in bo gotovo ugajala tudi v Ljubljani. Zasedena je z najboljšimi močmi. Čisti dobiček gre v korist »Gospodarskega Zvonu«. Predroja vstopnic od četrta dalje v kavarni Zalaznik.

Književnost in umetnost.

»Primorske pesmi.« Spesnil Igo Gruden. Izdala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani, Marjin trg 8. Cena broš. zvezku 9 D, vezan 10 D.

Društvene vesti.

Društvo zobotehnikov sklicuje v petek, dne 24. novembra 1922 ob 8. uri zvečer sestanek v gostilni pri Novem svetu.

Jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadrana«. Revizija članov je bila zaključena dne 20. decembra. Vsi oni tovariši, ki se v tekočem semestru niso na novo prijavili, bodisi osebno ali pismeno, se ne smatrajo več za člane. Tovariši, ki študirajo izven Ljubljane, so sprejeti po pravih kot gostje. Priglas zamudnikov je zvezan s obnovitvijo vpisnine. Odbor.

Sport in turiztika.

Zimski sport v Bohinju obeta letos postati jako živahen. Turistovski klub »Skala« je osnoval v Bohinjski Bistrici podružnico, ki bo na novo organizirala zimski sport v Bohinju. Zveza za tujski promet v Sloveniji, je odstopila tur. kl. »Skala« za letos sankališče »Belvedere« in mu prepusila v porabo vse bogati zimskosportni material. Sankališče je med vojno zelo trpelo, zato se bode letos prenovilo in temeljito izboljšalo, popravile ob njem stoječe lope ter uredilo vse za uspešno sankanje. Zimsko sportu v Sloveniji in posebno v Jugoslaviji se s tem odpirajo nova pota. Z danes opozarjamo vse jugoslovanske sportnike na to krasno sankališče, iz katerega se uživa divni razgled po celotni triglavskem pogorju in po bistriški dolini. Dela so že v polnem tiru ter se sankališče tudi podaljša. V hotelu »Triglav«, kjer je nastanjena tudi stalna pisarna in v drugih hotelih, je izvrstno poskrbljeno za goste s toplimi sobami in z dobro in ceno hrano. O vseh podrobnostih se bode jugoslovansko sportno publiko pravočasno obvestilo. T. K. »Skala« pripravlja tudi smuške tekme, izmed katerih se bode prva in najimembnejša na 1700 m visokem Ratitovcu vršila že v božičnih praznikih.

Znižane cene

pri

A. SINKOVIC nasl. R. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg št. 19

Razne vesti.

* **Duhovnik padel v grob.** Na dunajskem centralnem pokopališču je neki duhovnik blagoslovil ob odprtem grobu truplo nekega pokojnika. Pri tem je pa duhovniku nenadno izpodletelo, nakar je padel v grob in si zlomil obe nogi.

* **Čudni trebuhi.** V Trstu je te dni neki finančni stražnik patroliral po starosti prosti luki. Ko je došel v bližino Lloydovega hangarja, je zapazil tam 4 možakarje, ki so se ravno pripravljali, da ubero najkrajšo pot. Vendar so se za enkrat premislili in ostali na mestu. Par trenutkov pozneje je že stal finančar pred njimi ter se zamaknil v njihove trebuhe, ki so bili nenavadno

obični. In zgodilo se je tako, da so bili vsi štirje moške radi njihovih čudnih trebuhov odpeljani na bližnjo stražnico, kjer se je ugotovilo, da so trebuhi vsebovali kavo in sicer vsega skupaj 40 kg. Moške so sprva trdili, da so nedolžni, končno pa so priznali, da so ukradli kavo v glavnih skladiščih. Vsi štirje so romali v luknjo.

* **Od polkovnika do mizarja.** Vpo-kojeni madžarski polkovnik Anton Kovacs se je po polomu Bele Kuna šel učiti mizarstva k mizarju Stjepanu Fabijaniću v Kapošvaru. Te dni je položil »stroge izpite« mizarstva ter je z izvrstnim uspehom usposobljen za mizarskega mojstra. Svoj obrt je takoj nastopil in je z njim popolnoma zadovoljen.

* **»Tehten« vzrok ločitve zakona.** Newyorškega meščana Traitela smatra njegova soproga kot zelo hudobnega človeka, ker ta človek postopa s svojo soprogo »nečloveško in okrutno«. Toda Traitel ni tepel svoje žene — ko bi jo pretepal, bi morda ne bila zahtevala zakonske ločitve — ampak on je storil zločin, ki je brezdvomno stokrat hušji od navedenega. Gospa Traitel je namreč rada lepa, zato si redno vsak dan barva ustnice. Mož pa je nekoč, pod smešno pretvezo, da bi se lahko zastopil, poskusil obrisati njene ustnice prej, nego jo poljubi. To pa je tako smrtno razžalilo gospo Traitel, da je hitela na sodišče in zahtevala takojšnjo ločitev od svojega moža. — Ubogi sodnik, ubogi možje!

* **Tudi pušenja se odvadi.** Kadilec zabava prste in duh. S prsti mota svalčico, a pri pogledu na dim sanja najlepše sanje. Zato se kadilec zelo težko odreče tej navadi. Vendar prinašajo angleški časopisi en tak nenavaden slučaj. Grof Ancaster je prekalil cel dan in še dobršen del noči. Nekdaj je zelo opasno zbolel in tedaj so mu zdravniki najstrožje prepovedali kaditi. Ker pa se grof kajenja nikakor ni mogel odvaditi, mu je neki iznajdljivi higienik svetoval, naj začne pletiti nogavice, pri čemer bodo njegovi prsti bolj zaposleni nego pri cigaretah. Grof se je poprijel tega dela in se v kratkem času tako priučil pletenju nogavic, da ga sedaj občuduje vsa visoka londonska družba.

* **Poljub, ki nesl milijone.** Na dunajski Caligari reduti, se je dal na dražbo poljub krasotice Liane Haid. Srečni zmagovalce te dražbe je moral plačati 1 milijon 70.000 kron v korist dunajskih filmskih igralcev.

* **Koliko se pokrade na pošti.** V Čehoslovaški je bilo v zadnjem četrtletju ukradenih 5013 poštnih pošiljatev. V tem času je bilo oddanih na pošto 6.338.479 pošiljatev, torej je z ozirom na to število pokradenih samo 8 odstotkov vseh pošiljatev.

* **Padel z Vezuva.** Te dni je čehoslovaški turist Vaclav (predime neznan) plezal v družbi nekaterih italijanskih turistov na Vezuv. Ko je bil že na vrhuncu, je padel ter se kotil v nizavo. Polomil si je roke in noge.

MALI OGLASI

PRODAJA:

OTROČJI VOZICEK. Naslov: 851 v upravi lista.

ENONADSTROPNO HIŠO v Ptuj za trgovino, gostilno ali večje industrijsko podjetje. Klet 29 m dolga, velik vrt za eventuelna stavbišča, blizu kolodvoza, ob prometni lutomerski cesti. Na dvorišču foto-atelje. Cena 1.800.000 K. Dalje še ena enonadstropna hiša s hlevom, kolarnico in vrtom. Cena 800.000 K. Josip Krajnc, Ptuj, Ljutomerska cesta 16.

NOVO KONJSKO DVO-
VPREŽNO PRSNO OPRE-
MO. Polizve se konjska ul. št. 13.

APNO la, garantirano dobro zgrajeno vodnega kamena (krogle) več vagonov za takojšnjo ali poznejšo dobavo po zmernih cenah. Istotam 1 vagon smrekovih suhih plohov, 50 mm debeline. Več pove Stefan Gruden, trgovec z lesom in apnom, Stranice pri Kamniku.

HIŠO v središču Ljubljane, pripravnost za trgovca za 800.000 K takoj. — Naslov: 800 na periferiji. Plača do 1400 v upravi lista.

SLUŽBE:

NATAKARICO se išče za večji okraj, z dežele, močno, zdravo in pošteno, ki bi oprijemala tudi druga hla dela. Ponudbe pod »Natakari-« na upravo lista.

BLAGAJNICARKA se išče. Ponudbe pisмено pod šifro »Blagajnicarka« na upravo lista.

GOSPODICA iz ugledne rodbine želi mesta prodajalke ali blagajničarke. Ima več let pisarniške prakse. Ponudbe prosi pod »Marilij-« in zanesljivo na upravo lista.

RAZNO:

ŠIVALNI STROJI »Original Victorija« najboljši, z 10letnim jamstvom dospeli Cene primerne!

10.000 K NAGRADE dam onemu, ki mi izslediti tatu, kateri je vdril v mojo blagajno in mi ukradel 30.000 K gotovine, zlatino in druge dragocenosti. Odnese! je tudi zavarovalne police Duvave. Slavlje in Vzajemne zavarovalnice. Ivana Gorše, posetnica v Ljubljani, Gosposvetska cesta 14.

GOSTILNO, manjšo, dobro, idno, želim vzeti na račun inkoji ali s 1. januarjem. Naslov v upravi lista.

SOBA se išče v mestu ali na periferiji. Plača do 1400

kron mesečno. Naslov: Kaščenko, pri g. Campa, Poljanski nasip 10.

Zen. ponudbe

MLADENIČ, čvrst, podjeten, 29 let star, s posestvom v gotovini nad K 150.000, izkušen poljedelstvo, trgovino z mešanim blagom in v vinjski trgovini, želi znanja v svrhu ženitve z gospodično ali mlado vdovo, ki ima kakšno kmetijsko posestvo z gostilno ali kaj drugega. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, katera se vrne in naslovom pod: »Srečna bodočnost« pošto ležeče Jesenice. Gorenjsko. 850

MLAD TRGOVEC, dobre situiran, si želi znanja z gospod. trgovsko nabranjeno z nekaj premoženjem vsled ikojinske ženitve. Dopisi s sliko naj se pošljejo na upravo lista pod šifro »Trgovec«.

Premog in cement stalno na razpolago pri tvrdki

H. Petrič, Ljubljana, Dunajska c. 33, skladišče »DALMAN«

Enkratna objava 1½ din.

Priporočajo se sledeče tvrdke:

SPEDICIJE:
Orient, d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3, tel. 463.
Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska c.

VELETRGOVINA VINA:
Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Kunc Franc, Ljubljana, Wolfova ul. 6. Prvi domači zavod za povečanje slik.

SLAŠČICARNA:
Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.

Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 251.

STAVBNO IN UMETNO TESARSTVO:
Jakov Pavlič, Domžale.

PARNA PEKARNA:
Jakov Kaučič, Ljubljana, Gradišče.

PAPIRNA TRGOVINA:
I. Gajšek, Ljubljana, Sv. Petra c.

VLIVANJE VSAKOVRSNIH KOVIN:
Pezdirnik & Cie, Ljubljana — Zg. Šiška.

MANUFAKTURE:
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg.

KNJIGARNA:
Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marlin trg 8.

KAVARNE:
»Central«, Ljubljana, poleg ljubiteljskega mosta, Stefan Mikolič.
JADRAN, Breg, vsak dan koncert.

TRGOVINA Z ZLATNINO IN SREBRNINO:
Ivan Pakiž, Ljubljana, Stari trg 20.

KAMNOLOM IN OPEK STROJ:
Kleemanns ver. Fabrik, Ober-türkheim und Faurndau.

Produktivna zadruga meskarjev s soto in črkoslikarjev reg. z. z. o. z. Ljubljana, Gosposka ul. 4.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE:
J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

DOBAVLJALEC KLOBAS:
Novak Tavladžić, Ljubljana, Moste 145, najcenejše in najkrajše klobase.

TRGOVINA BOMBAŽA: SUKANCA ITD.
Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg 12.

SLOVENSKA BANKA

Delniška glavica: K 30.000.000.—

Rezerva: nad K 6.000.000.—

Obreštuje vloge po najvišji obrestni meri.

Izvrš je vse bančne posle zelo ugodno.

Centrala: v lastni palači Ljubljana, Stritarjeva ulica 9.

Podružnice: Novi Sad, Ljutomer, Dolnja Lendava, Maribor.

Ekspozitura: Vrhnika.

Oglašujte v Jugoslaviji!

P.n. gospodinja, šivilja, krojač, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo sopest najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opremanih material predvojni cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vezanju brezplačen!

Istotam igle, oltje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, sralce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! Točna postrežba!

Razno perilo za dame, gospode in deco priporoča tvrdka **A. & E. Skaberné**, Ljubljana, Mestni trg 10.

L. Mikuš, Ljubljana, Mestni trg 15, izdelovatelj **dežnikov** Na drobno! Na debelo! **ZALOGA** sprehajalnih palic. Popravila točno in solidno.

Za leto 1923 Za leto 1923

Žepna koledarja

v dveh lično izdelanih oblikah 12x7 in 6x4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem.

Koledarja sta lično vezana in tiskana na dobro limenem papirju. Naroče naj se direktno pri

„Zvezni tiskarni in knjigarni“ v Ljubljani, Wolfova ul. št. 1.

Vsakovrsne obleke kemično čisti in barva v vseh nijansah tovarna

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče: Šelenburgova ul. št. 4.

Podružnice: Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

vsaki čas po najnižjih cenah pri

Perje E. Vajda

izvoz divjačine in perutnine

ČAKOVEC, Medjimurje (Jugoslavija.)

Brzjavlj: Vajda, Čakovec. — Telef. 59.

Vreče ter jutne rute!

Prvovrstna laška tovarna sprejema naročila vsakovrstnih tip. Oddaja v kratkem času. Cene brez konkurence. Interesenti naj se obrnejo na vratarja hotela Union.

Tvornica kuvert

Fran Mulec in drug v Ljubljani

obratuje sedaj:

Vožarski pot št. 1

(vagal Karlovske ceste) ter se priporoča za dobavo vseh vrst kuvert.

paradižu sta bila brez obleke

ADAM IN EVA

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrsne obleke za gospode, dame in otroke v trgovini

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5-6

„SLOGRAD“

Slovenska gradbena in industrijska d. d. Ljubljana.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani: Tel. Interurb. 133. — Tehnična pisarna v tovarni Keršič Sp. Šiška.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industr. zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije.

Vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj.

Špecialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode.

Gradbena vodstva: Kranj, Tržič, Logatec.

Zastopa: patent dr. ing. Empergera za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z lito-železnimi vložkami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, silo, mostovih in podobno).

Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov, statičnih preračunov, stroškovnih in rentabilitetnih proračunov.